विश्वको इतिहास →२ marks

→ इतिहासका पिता - हेरोडोटस
→ वैज्ञानिक इतिहासका पिता - थ्युसिडाइडिज
→ आधुनिक इतिहासका पिता - विलियम स्टब्स
→ History शब्दको उत्पत्ती युनानी शब्द Historiya बाट भएको हो ।
→ इतिहासका प्रकारहरु
→ प्राग ऐतिहासिक युग (हिम युग)
→ प्राचिन युग - इ.पू. तेस्रो देखि इ.पू. पाचौं सताब्दी
→ मध्य युग - सन् ४७६ देखि सन् १४९२ बिचको
→ आधुनिक युग - युरोपको पुनर्जागरणसँगै सुरु भएको
→ समकालिन युग

१. प्राग ऐतिहासिक युग (हिम युग)

→ मानव सभ्यताको प्रारम्भिक चरण
→ लेखन अभिलेखन कार्यको विकास नभएको युग
→ प्राग ऐतिहासिक युगलाई २ भाग विभाजन गरिएको

* पूर्व पाषाण युग

• ढुङ्गाको औजार बनाउन थालेदेखि आजभन्दा ११,००० बर्ष पूर्वको समय
• यस युगमा मान्छेले सर्वप्रथम आगोको प्रयोग गर्न सिकेको

* नव पाषाण युग

• आजभन्दा १०,००० बर्षदेखि ६,००० बर्ष पूर्वको समय

www.loksewasathi.com

२. प्राचिन युग

→ इशापूर्व तेस्रो सताब्दी देखि इ.पू. पाचौं शताब्दीको युग

* मिश्रको सभ्यता

- विश्वको सबैभन्दा पुरानो सभ्यता
- सुरुवात - इ.पू. ३४०० (नाइल नदीको किनारमा)
- पिरामिडको विकास
- राजालाई फारोह भनिने
- हेरोग्लिफ लिपिको विकास
- प्रस्तरकला (ढुंगा) को थालनी भएको - मिश्र (इजिप्ट)
- पिरामिडको युग - इ.पू. ३००० देखि इ.पू. २५०० सम्म
- प्रमुख आदर्श - आत्माको अमरता र एकमात्र इश्वरको अवधारणा
- मिश्रको गिंजे भन्ने स्थानमा बनेको खुफु राजाको पिरामिड विश्व प्रसिद्ध छ।
- हेरोडोटसले मिश्रको सभ्यतालाई नाइल नदीको देन भनेका

* मेसोपोटामियाको सभ्यता

- टिग्रिस र युफ्रेटस नदीको किनारमा विकास भएको
- विश्वमा शासक र सम्राटको उदय भएको
- सुमेरियन, बेबिलोनियन, आसिरियन र कोल्डियन सभ्यता पर्ने सभ्यता अन्तर्गत विकास भएको
- दजला र फरात नदीको बीचमा विकास भएको
- पुरोहित र मन्दिरलाई ज्ञानको केन्द्रको रुपमा लिएको
- हम्बुराबीको कानुन संहिताको उपलब्धि
- दायाबाट लेख्ने लिपिको विकास
- पत्थरको मुद्रा र हसुना संस्कृतिको विकास

→ सुमेरियनहरुको प्रमुख देवता - सूर्य र चन्द्रमा

→ एमोराइटहरुले विकास गरेको सभ्यता - बेबिलोन

→एक महिनालाई ४ हप्ता, १ घण्टालाई ६० मिनेट र १ मिनेट लाई ६० सेकेण्डमा विभाजन गर्ने – बेबिलोनियन सभ्यता

→कोल्डियनहरूको सबैभन्दा ठुलो राजा – बुनेचन्डेजर

* सिन्धुघाटीको सभ्यता

• सिन्धु र रावी नदीको किनारमा विकास भएको

• उपनामहरू
 - आर्य पूर्वको सभ्यता
 - हडप्पा सभ्यता
 - मोहनजोदडोको सभ्यता

• सुरुवात – करिब २५०० वर्ष इ.पू.

• हाल पाकिस्तानको हडप्पा र मोहनजोदडो भन्ने ठाउँमा पर्ने

• खोज गर्ने पहिलो व्यक्ति – इतिहासविद् कनिंघम

• सर्वप्रथम तामा पत्ता लागेको

• प्रमुख पेशा – पशुपालन

• चित्राक्षर लिपिको विकास

• नगरयोजनाको सुरुवात

* चिनिया सभ्यता

• सुरुवात – इ.पू. २०५२ (राजतन्त्रात्मक व्यवस्था)

• सार्वजनिक सेवामा प्रतियोगितामक प्रणाली सुरुवात

* युनानी सभ्यता (ग्रिस सभ्यता)

• सुरुवात – इ.पू. १२०० (होमर काल, क्लासिक काल, पेरिक्लिज काल)

• प्रभावका दृष्टिकोणले बढी महत्वपुर्ण सभ्यता

• अंक गणितिय र ज्यामितिय प्रयोग

• नाटक लेख्ने र रंगमंच गर्ने कार्य थालनी

लोकसेवा साथी

- हात मिलाउने चलन सुरुवात
- युनानलाई हेलेनिक भनेर चिनिने
- युनानको सबैभन्दा ठुलो नगर राज्य – स्पार्टा
- अलेक्जेन्डर महानको मृत्यु पछि युनानी साम्राज्य पतन.
- युनानी सभ्यतामा निर्मित जियसको मुर्तिलाई विश्वको सात आश्चर्यमध्ये एक मानिने

* <u>रोमको सभ्यता</u>

- सुरुवात – करिब इ.पू. १००० (राजतन्त्रकाल, गणतन्त्रकाल र साम्राज्यकाल)
- टाइबर नदीको किनारमा विकास भएको
- राजालाई भगवान र मानिसबीचको मध्यस्थको रूपमा लिइएको
- बर्षमा ३६५ दिन हुने सुरुवात
- पात्रोको प्रचलन
- गुम्बजको विकास
- सिंगमरमर र सिमेन्टको प्रयोग

* <u>मध्य अमेरिका</u>

- माया सभ्यता

* <u>आर्य सभ्यता</u>

- वैदिक सभ्यता (भारतीय महाद्वीपमा विकास)

* <u>पर्सियन सभ्यता</u>

- शक्तिशाली र चातुर्य नेतृत्वका लागि प्रख्यात

→ कन्फ्युसियस धर्म, जैन धर्म, बौद्ध धर्म, यहुदी धर्म, इसाई धर्म, जोरस्टर धर्म आदिको विकास प्राचीन कालमै भएको

लोकसेवा साथी

* नदी घाँटी सभ्यता - मिश्रको सभ्यता, सिन्धुघाँटीको सभ्यता, मेसोपोटामियाको सभ्यता तथा चिनिया सभ्यता को एउटै नाम

३. मध्यकाल

→ युरोपमा दास प्रथाको अन्त्य भई सामन्ती प्रथाको सुत्रपात भएको अवधि
→ रोमन साम्राज्यको पतन र अमेरिकाको पहिचान (सन् १४९२) बीचको अवधि
→ सामन्ती युग
→ किसानले आम्दानीको १०% चर्चलाई बुझाउनुपर्ने (टाइथ)
→ ओलम्पिक खेलको सुरुवात - युनान
→ रोमन साम्राज्यको पतन - सन् ४७६
→ अमेरिका पत्ता लागेको - सन् १४९२, कोलम्बस
→ मध्ययुगको धर्म सुधार आन्दोलनका प्रवर्तक - मार्टिन लुथर
→ इस्लाम धर्मको उदय भएको (पैगम्बर मोहम्मद)
→ इसाई र इस्लाम धर्म बिच धर्म युद्ध (क्रुसेड) भएको - करिब २०० बर्ष (११औं - १३औं सताब्दी)
→ प्रत्येक मानिसलाई सुखका निम्ति आन्तरिक शान्ति कायम गर्न र सदाचारी बन्न आग्रह गर्दै प्राकृतिक अवस्थामा फर्कन (Back to Nature) तथा भाग्यवादमा विश्वास गर्न उत्प्रेरित गर्ने दर्शन 'ताओवाद' का प्रवर्तक - ताओत्से, चीन
→ रोम राज्यका निर्माता - पिटर अलेवार्ड
→ युरोपको पुनर्जागरणसँगै विश्वमा आधुनिक कालको सुरुवात भएको थियो।

लोकसेवा साथी

विश्वका प्रमुख ऐतिहासिक घटनाहरू

१. म्याग्नाकार्टा (Magna Carta)

→ बेलायती नागरिकहरूको प्रथम वडापत्र
→ मानव अधिकार सम्बन्धमा विश्वको पहिलो लिखित दस्तावेज
→ म्याग्नाकार्टामा हस्ताक्षर – सन् १२१५ जुन १५
→ हस्ताक्षर गर्ने राजा – जोन द्वितिय
→ म्याग्नाकार्टामा हस्ताक्षर भएको ठाउँ – रनिमेड (लण्डनबाट १५ माइल टाढा)

→ म्याग्नाकार्टाको पाण्डुलिपि तयार पार्ने – स्टेफेन लाङ्टन (उच्च पादरी) र बेरोन भुमिपतिहरू
→ म्याग्नाकार्टामा ६३ दफा रहेका
→ बेलायतका ३८ वटा कानुनको संग्रह मानिने
→ म्याग्नाकार्टालाई ग्रिक सभ्यताको प्रभाव मानिएको
→ म्याग्नाकार्टा संसोधन सहित पुर्णता प्रदान गर्ने राजा (अन्तिम म्याग्नाकार्टा) – जोन तृतिय
→ म्याग्नाकार्टा परिणाम स्वरुप प्रचलनमा आएको रित – बन्दि प्रत्यक्षिकरणको रित
→ बेलायतमा गौरवमय क्रान्ति भएको – सन् १६८८ (रक्तहिन क्रान्तिको नामले परिचित)
→ म्याग्नाकार्टामा लेखिएका केही दफाहरू
*"प्रत्यक व्यक्तिलाई कानुनअनुसार नै दण्ड दिइनेछ" धारा ३९
*"राजाका मन्त्रीहरू र कर्मचारीहरूले कानुन जान्नु र मान्नु पर्छ" – धारा ४५
*"हामीले कसैलाई पनि अधिकार वा न्याय बेच्ने छैनौ, न्याय प्रदान गर्नमा पनि ढिलाई गर्ने छैनौ र न्याय दिन इन्कार पनि गर्ने छैनौ" – धारा ४०

लोकसेवा साथी

२. पुनर्जागरण (Renaissance)

→ पुनर्जागरण शब्द फ्रेन्च भाषाबाट आएको हो जसको अर्थ फेरी जन्मनु (Re-birth) भन्ने हुन्छ

→ १४ औ देखि १७ औ सताब्दीसम्म युरोपेलिहरू विविध कारणले बिर्सन पुगेको आफ्नो गौरवमय इतिहासलाई पुन: जागरण गर्न सक्रिय भएको घटना

→ पुनर्जागरणको सुरुवात इटालिको फ्लोरेन्स सहरबाट भएको

→ पुनर्जागरणका पिता - Francesco petrarch

→ पुनर्जागरणको परिणाम स्वरूप युरोपमा भाषा, कला तथा साहित्यको विकास हुनुका साथै भौगोलिक खोजले तिब्रता पाएको

३. औद्योगिक क्रान्ति (Industrial Revolution)

→ १८ औ सताब्दीको मध्य देखि १९ औ सताब्दीको मध्यसम्म भएको (सन् १७६० – सन् १८४०) - यान्त्रिक क्रान्ति

→ औद्योगिक क्रान्तिको सुरुवात बेलायतबाट भएको

→ औद्योगिक क्रान्तिको सुरुवात कपडा उत्पादनको क्षेत्रबाट भएको

• जसको परिणाम स्वरूप समाजमा पुजिपतिवर्ग र मजदुर वर्गको स्थापना हुन पुगेको (साम्राज्यवाद)

• प्रमुख केही आविष्कारहरू

* स्टिम इन्जिन – जेम्स वाट (सन् १७६९)
* वाफ शक्तिबाट रेलको इन्जिन चलाउने – जर्ज स्टेफेन्सन
* Safty lamp – हम्फ्रि डेभि (सन् १८१५)

Flying Shuttle – जोन के (सन् १७४३)

* Spinning Jenny - जेम्स हरग्रेब्स (सन् १७६४)
* पावर लुम - एडमण्ड कार्टराइट (सन् १७८५)
* वाटर फ्रेम - रिचार्ड आर्कराइट (आधुनिक फ्याक्टरी पद्धति का पिता) (सन् १७६९)
* कटनजीन - इलि विट्नी (सन् १७९३)

४. फ्रान्सेली राज्य क्रान्ति (बौद्धिक क्रान्ति)

→ राज्य क्रान्ति भएको - सन् १७८९ जुलाई १४
→ फ्रान्सेली राज्य क्रान्ति निरङ्कुश राजतन्त्रको विरुद्ध भएको
→ राजा लुई सोह्रौंको पालामा भएको (रानी : मेरी एन्टोनेट)
→ नारा : समानता, स्वतन्त्रता र भ्रातृत्व
→ "म नै राज्य हुँ" - लुई चौधौं
→ फ्रान्सको राज्य धर्म क्याथोलिक थियो र प्रोटेस्टेन्ट धर्मलाई अपराध मानिन्थ्यो
→ फ्रान्समा जनताले चर्चलाई तिर्नुपर्ने करलाई टिथ (Tithe) भनिन्थ्यो। (८०% सम्म कर लिइएको)
→ फ्रान्सेली राज्य क्रान्तिको समयमा त्यहाँ करिब ३६० वध कानुन प्रचलनमा रहेको
→ फ्रान्सको संसद्लाई स्टेट जनरल भनिन्थ्यो

स्टेट जनरल

- पहिलो हाउस (३०८ जना)
- दोस्रो हाउस (२५८ जना)
- सर्वसाधारण (६२१ जना)

→ फ्रान्सेली राज्य क्रान्तिले जन्माएको नेतृत्व
-नेपोलियन बोर्नापार्ट (क्रान्तिको पुत्र)

→ "भ्रष्ट चर्चलाई नष्ट गरिदेउ" - भोल्टेयर

→ "मानिस स्वतन्त्र जन्मिन्छ तर सर्वत्र साङलोले बाँधिन्छ"
- रुसो (social contract पुस्तक)

→ शक्ति पृथकिकरणको सिद्धान्तको बारेमा लेखिएको पुस्तक
"The sprit of law" का लेखक - मन्टेस्क्यु

→ लुई सौंह्रौंलाई मृत्युदण्ड दिइएको - सन् १७९३ Jan. २१

→ "मेरो रगत फ्रान्सको समृद्धिको कारण बनोस्, राष्ट्र चिरञ्जीवी होस" - लुई सोह्रौं

→ "मलाई के लाग्छ भने म माथि संसार खसिरहेछ। हे इश्वर म माथि कत्रो बोझ छ। उनिहरुलाई के पनि सिकाइएन" - लुई सोह्रौं

→ "मान्छेलाई उसले दिएको उत्तर हेरेर भन्दा उसले गरेका प्रश्नको आधारमा मुल्याङ्कन गर" - भोल्तेयर

→ "सय वटा सिंहको भन्दा एउटा मुसाको शासन राम्रो हुन्छ"
- भोल्तेयर

→ "यदि रुसो नभएको भए फ्रान्सको राज्य क्रान्ति नै हुने थिएन" - नेपोलियन बोनापार्ट

→ "हे इश्वर मलाई मित्र देखि जोगाऊ शत्रु देखि म आफै बच्नेछु" - भोल्तेयर

→ 'सामाजिक सम्झौता (१७६४)' का लेखक - रुसो

→ Madam Deficite (मेरी एन्टोनेट) लाई मृत्युदण्ड
-सन् १७९३ अक्टोबर १६

लोकसेवा साथी

→ फ्रान्सेली राज्य क्रान्तिले जन्माएको नेतृत्व
-नेपोलियन बोर्नापार्ट (क्रान्तिको पुत्र)

→ "भ्रष्ट चर्चलाई नष्ट गरिदेउ" - भोल्टेयर

→ "मानिस स्वतन्त्र जन्मिन्छ तर सर्वत्र साङ्लोले बाँधिन्छ"
-रुसो (social contract पुस्तक)

→ शक्ति पृथकिकरणको सिद्धान्तको बारेमा लेखिएको पुस्तक "The sprit of law" का लेखक - मन्टेस्क्यु

→ लुई सौह्रौलाई मृत्युदण्ड दिइएको - सन् १७९३ Jan 21

→ "मेरो रगत फ्रान्सको समृद्धिको कारण बनोस्, राष्ट्र चिरञ्जीवी होस" -लुई सोह्रौ

→ "मलाई के लाग्छ भने म माथि संसार खसिरहेछ। हे इश्वर म माथि कत्रो बोझ छ। अनिहरूलाई के पनि सिकाइनन" —लुई सोह्रौ

→ "मान्छेलाई उसले दिएको उत्तर हेरेर भन्दा उसले गरेका प्रश्नको आधारमा मुल्याङ्कन गर" - भोल्तेयर

→ "सय वटा मुसाको भन्दा एउटा सिंहको शासन राम्रो हुन्छ"
- भोल्तेयर

→ "यदि रुसो नभएको भए फ्रान्सको राज्य क्रान्ति नै हुने थिएन" - नेपोलियन बोनापार्ट

→ "हे इश्वर मलाई मित्र देखि जोगाऊ शत्रु देखि म आफै बच्नेछु" - भोल्तेयर

→ 'सामाजिक सम्झौता (१७६४)' का लेखक -रुसो

→ Madam Deficite (मेरी एन्टोनेट) लाई मृत्युदण्ड
-सन् १७९३ अक्टोबर १६

लोकसेवा साथी

५. अमेरिकी स्वतन्त्रता संग्राम

→ सुरुवात – सन् १७७५ April १९ [८ वर्ष चलेको]

→ अन्त्य – सन् १७८३ Sep ३

→ अमेरिकी फौजको नेतृत्व – जर्ज वासिङ्टन

→ अमेरिकी स्वतन्त्रता संग्रामको प्रेरणाको स्रोत मानिएको पुस्तक Common sense का लेखक – थोमस पेन

→ अमेरिकी स्वतन्त्रता संग्राममा अमेरिकालाई सबैभन्दा बढी सहयोग गर्ने देश – फ्रान्स

→ Boston Tea party – सन् १७७३ (भारतबाट अमेरिका लैजाँदै गरेको ३ वटा चिया बोकेको जहाजबाट ३४० पेटी समुद्रमा फालिदिएको घटना)

→ अमेरिका स्वतन्त्रताको घोषणा – सन् १७७६ July ४ (घोषणापत्र तयार पार्ने – थोमस जर्फसन)

→ अमेरिकी स्वतन्त्रता संग्रामको समयमा त्यहाँ १३ वटा राज्य रहेको

→ नारा – जीवन, स्वतन्त्रता र सुखको खोजि

६. रुसि राज्य क्रान्ति (अक्टोबर क्रान्ति)

→ सुरुवात – सन् १९१७

→ राजा निकोलस द्वितियको पालामा

→ निकोलस द्वितियले पद त्याग गरेको – सन् १९१७ मार्च १५

→ रुसका राजालाई जार तथा रानीलाई जरिना भनिन्थ्यो

→ रुसी राज्य क्रान्ति २ चरणमा सम्पन्न भएको

(क) पहिलो चरण – (Feb-March) – मेन्सेभिक दल

(ख) दोस्रो चरण – (Oct-Nov) – बोल्सेभिक दल

→ रुसको विधान सभाको नाम - डुमा

→ Red Terror (लाल आतंक) - रुसी राज्य क्रान्ति पश्चात सरकार विरोधि मानिस्को करिब १३ हजारलाई फासी दिइस्को घटना

८. भारतिय स्वतन्त्रता संग्राम

→ भारत पत्ता लगाउने - भास्को दि गामा

→ अंग्रेजहरु सर्वप्रथम सन १६०० मा व्यापार गर्ने उद्देश्यले भारत प्रवेश गरेका

→ भारतमा अंग्रेजहरुको शासन - १९० बर्ष

→ भारतिय स्वतन्त्रता संग्राम ३ चरणमा सम्पन्न

(क) उद्धारवादी युग - सन १८८५ - १९०५

(ख) उग्रवादी युग - सन १९०६ - १९१८

(ग) गान्धि युग - सन १९१९ - १९४७

→ भारतिय स्वतन्त्रता संग्राम ६२ बर्ष सम्म चलेको

→ केही आन्दोलनहरु

(क) सत्याग्रह आन्दोलन - सन १९०६

(ख) Home Rule Movement - सन १९१६

(ग) जलियावाला बागकाण्ड - सन १९१९

(घ) असहयोग आन्दोलन - सन १९२०

(ङ) चर्खा आन्दोलन - सन १९२०

(च) भारत छोड आन्दोलन - सन १९४२

→ नुन सेन व्याइस्को - सन १९३०

→ भारत स्वतन्त्र भएको - सन १९४७ अगष्ट १५

लोकसेवा साथी

→ पाकिस्तान स्वतन्त्र भएको – सन् १९४७ अगष्ट १४

→ भारतका राष्ट्रपिता – महात्मा गान्धि

जन्म – सन् १८६९ Oct २

मृत्यु – सन् १९४८ Jan ३०

हत्या गर्ने – नाथुराम गोड्से

→ Oct २ लाई अहिंसा दिवसको रूपमा मनाइने

प्रथम विश्वयुद्ध

→ सुरुवात – सन् १९१४ July २८ [१५६१ दिन]

→ अन्त्य – सन् १९१८ Nov ११

→ सर्वप्रथम अष्ट्रियाले सर्बिया माथि आक्रमण

→ बेलायत पक्षधर राष्ट्र – Allies power

→ जर्मनी पक्षधर राष्ट्र – Central power

→ बेलायतको पक्षबाट करिब ४ करोड र जर्मनीको पक्षमा करिब २ करोड सैनिकले भाग लगेका

→ प्रथम विश्वयुद्धमा भाग लिएर पनि बिना कुनै क्षति लाभान्वित हुने राष्ट्र – अमेरिका

→ प्रथम विश्वयुद्ध सबैभन्दा नराम्रोसँग प्रभावित हुने राष्ट्र – जर्मनी

→ प्रथम विश्वयुद्ध भर्साइलको सन्धि मार्फत अन्त्य भएको (हस्ताक्षर १९१९ जुन २८) – १५ भाग ४३९ धारा

→ प्रथम विश्वयुद्धमा १६,५४४ नेपाली सेनाले भाग लगेका

→ नेपाली टोलीको नेतृत्व – बबर शमशेर (प्रधानमन्त्री चन्द्र शमशेरको पालामा)

लोकसेवा साथी

दोस्रो विश्वयुद्ध

(२१९४ दिन)
[६ वर्ष १ दिन]

→ सुरुवात - सन् १९३९ sep १

→ अन्त्य - सन् १९४५ sep २

→ सर्वप्रथम जर्मनीले पोल्याण्डमा आक्रमण

→ बेलायत पक्षधर राष्ट्र - मित्र राष्ट्र

→ जर्मनी पक्षधर राष्ट्र - धुरी राष्ट्र

→ सबैभन्दा अन्तिममा आत्मसमर्पन गर्ने राष्ट्र - जापान
(सन् १९४५ अगष्ट)

→ अमेरिकाद्वारा जापानको हिरोसिमामा अणुबम प्रहार
- सन् १९४५ अगष्ट ६ (Little Boy)

→ अमेरिकाद्वारा जापानको नागासाकिमा अणुबम प्रहार
- सन १९४५ अगष्ट ९ (Fat Man)

→ विश्वको इतिहास विविध ←

→ लेकल्याण्ड भनेर चिनिने

→ बेलायत र अमेरिकाबिच भर्साइलको सन्धि - सन् १७८३ Sep ३

→ प्रथम विश्वयुद्धमा जर्मनी सेनाको कालो दिन
- सन् १९१८ अगस्ट ८

→ प्रथम विश्वयुद्ध चलेको - १५६१ दिन (४ बर्ष ३ महिना ११ दिन)

→ ब्रिटिस उपनिवेश स्वतन्त्र भएको पहिलो मुलुक - घाना

→ विकिलिक्सका प्रवर्तक - जुलियस अन्साज

→ युनानी सभ्यतामा प्रमुख बाली - गँहु

→ २१ औं सताब्दीको पहिलो स्वतन्त्र राष्ट्र - पूर्वी टिमोर

एसियाको नेपोलियन - समुन्द्र गुप्त

→ अर्थ आवरको सुरुवात – अष्ट्रेलिया

→ पुनर्जागरण कालमा छापाखानाको सुरुवात भएको देश – चीन

→ भारत आन्दोलनको प्रथम कदम – सिपाही विद्रोह

→ शक्ति पृथकीकरणको सिद्धान्त प्रतिपादक – मन्टेस्क्यु

→ म्याग्नाकार्टाका मुल प्रतिहरू मध्ये ४ प्रति हालसम्म पनि सुरक्षित रहेको

→ म्याग्नाकार्टा ब्यारोन्स, राजा र जनता बिचमा भएको सम्झौता हो।

→ सन् १६८८ को बेलायतको गौरवमय क्रान्ति – राजा र संसद

→ १८ औं सताब्दीमा परिणाम स्वरूप औद्योगिक परिवर्तनलाई औद्योगिक संज्ञा दिने व्यक्ति – राथनधी (रायनबी)

→ बेलायतमा पहिलो रेल बनेको – सन् १८०४

→ अमेरिकी स्वतन्त्रतालाई मान्यता दिने पहिलो राष्ट्र – फ्रान्स

→ Stamp Act जारी – सन् १७६५

→ बंगलादेश पाकिस्तानबाट स्वतन्त्र – सन् १९७१ मार्च २५

→ जबजका प्रवर्तक – मदन भण्डारी

→ Shinning patha – पेरुको आतंककारी संगठन

→ औद्योगिक क्रान्तिले निम्तिएको प्रथा – घेराबन्दी प्रथा (साना साना टुक्रा जग्गालाई मासेर ठुलो बनाई घेरिने)

→ फलाम काटर ।पगालेर विभिन्न आकृतिमा ढाल्ने तरिकाको आविष्कार गर्ने – हेनरी कार्टर

→ स-साना ढुङ्गालाई चुनसँग मिसाएर पक्की गर्ने तरिका अपनाउने – मेकडम

लोकसेवा साथी

> औद्योगिक क्रान्ति शब्दलाई विश्वव्यापी बनाउने
– आर्नोल्ड टायनवी

> फ्रान्सको नागरिक राजा भनेर चिनिने – लुई फिलिप

> विश्वकोशका लेखक – डिडरो

· क्रान्तिका पुत्र / युरोपको डरलाग्दो सपना – नेपोलियन

> Fall of Bastille – फ्रान्सेली राज्यक्रान्तिसँग सम्बन्धित

लोकसेवा साथी
www.loksewasathi.com

लोकसेवा साथी

2081

LOKSEWA SATHI